

SVETOVNI DAN VODA 22.3.2016

»VODA IN DELOVNA MESTA«

Vir: United Nations. World Water Day 2016: <http://www.unwater.org/worldwaterday>

Dokument:	SVETOVNI DAN VODA 2016
Pripravila:	Delovna skupina za vode, NIJZ-Center za zdravstveno ekologijo
	Verzija: 17.3.2016 Zamenja verzijo: /

UN WATER

WORLD WATER DAY

22 MARCH 2016 - WATER AND JOBS

<http://www.unwater.org/worldwaterday>

Voda je nepogrešljiv del naših vsakodnevnih opravil bodisi doma ali na delovnih mestih.

Voda je sprememba.

Voda je delo.

Voda je umetnost.

22. MAREC – SVETOVNI DAN VODA

22. marca obeležujemo svetovni dan voda, ki je bil izbran leta 1992 na podlagi pobude na konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju v brazilskem Riu de Janeiru. Namen svetovnega dne je opozoriti svetovno javnost na pomen vode in zagovorništva dobrega gospodarjenja z njenimi zalogami.

Vsako leto svetovni dan voda osvetljuje pomen vode z različnih gledišč. Osrednja tema letošnjega svetovnega dneva voda je

VODA IN DELOVNA MESTA.

Danes skoraj polovica delavcev v svetu (1,5 milijarde ljudi) dela v sektorjih, povezanih z vodo in skoraj vsa delovna mesta so odvisna od vode in služb, ki zagotavljajo njeno varno distribucijo. Toda na milijone ljudi, ki delajo z vodo, pogosto ni zaščitenih z osnovnimi delavskimi pravicami. Osrednja tema letošnjega svetovnega dneva voda se osredotoča na to, kako lahko zagotavljanje vode ustrezne kakovosti in zadostnih količin spremeni življenja in preživetje delavcev ter preoblikuje družbo in gospodarstvo.

BOLJŠA VODA, BOLJŠA DELOVNA MESTA.

VIZIJA UGANDE

85 odstotkov prebivalcev Ugande živi v revnih podeželskih območjih, kjer pomanjkanje hrane in lakota predstavljata poglavitni problem. V Ugandi:

- 82 odstotkov sanitarnih objektov ni opremljenih za umivanje rok, le 8 odstotkov jih ima vodo in milo;
- Vir vode je od gospodinjstev v urbanih naseljih oddaljen najmanj 200 m in 800 m od gospodinjstev na podeželju;
- Kljub izboljšavam ima le 15 odstotkov prebivalcev dostop do tekoče vode iz vodovodov.

Vizija Ugande 2040 obljublja splošen dostop do vode in sanitarij – vsi prebivalci bodo imeli dostop do varne tekoče vode iz vodovodov in sodobna stranišča.

VSAKA ŽENSKA ŠTEJE

Voda je ključnega pomena v vsaki dobi življenja ženske. Povezanost med vodo in časom, je pri ženskah zelo globoka. V predelih, v katerih imajo prebivalci omejen dostop ali sploh nimajo dostopa do čiste vode, breme pridobivanja (nošenja) vode običajno pade na ramena žensk in deklet. Čas, ki ga porabijo za to opravilo, bi lahko namenile razvoju svojih potencialov na različnih področjih. Na vsaki stopnji v življenju nedostopnost pitne vode oropa žensko priložnosti in celo življenja samega.

Brez zagotovljenega dostopa do pitne vode, bodo najrevnejši ljudje na svetu ostali revni.

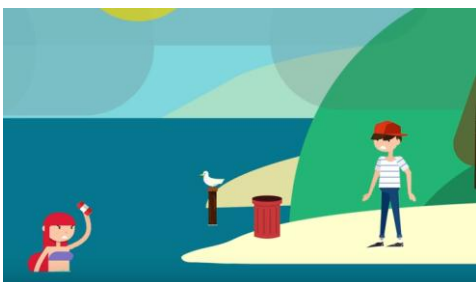
Vsaka ženska šteje. Vsaka sekunda šteje.

MEDNARODNO PRAVO ZA VODO

Voda ni omejena z državnimi mejami. Čezmejna porečja prekrivajo 46 odstotkov kopne površine Zemlje.

Trenutno obstaja veliko povpraševanje za usposabljanje na področju mednarodnega prava za vodo. Cilji projektov »e- Learning Capacity Development Project« in »International Water Law« so reševanje potreb po usposabljanju v državah, ki si delijo čezmejne vodne vire.

SKRB VSAKEGA IZMED NAS

40 odstotkov oceanov je onesnaženih zaradi človekovega onesnaževanja.

Odgovornost nas vseh je, da skrbimo za naše vode.

VODA, HRANA, LAKOTA

Sodobno namakanje je ena od zgodb o uspehu 20. stoletja. S podvojitvijo svetovnega prebivalstva se je namakanje kmetijskih površin razširilo od 40 milijonov hektarjev na danes skoraj 300 milijonov hektarjev (sedemkratno povečanje).

Svetovna kmetijska pridelava hrane predstavlja že 70 odstotkov porabe vse vode, pridobljene iz rek in vodonosnikov. Podnebne spremembe bodo stanje le še poslabšale.

Ali lahko tehnologije upravljanja z vodami v kmetijstvu zagotovijo inovativne rešitve, s katerimi bi z manjšo porabo virov proizvedli več hrane in se spoprijeli z izzivom naraščajočih globalnih potreb po hrani?

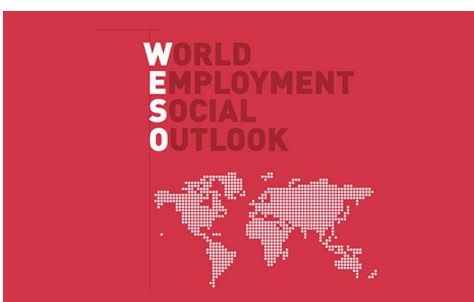

PRIHRANIMO KAPLJO VODE ZA PRIDELEK

Do leta 2050 se bo svetovno prebivalstvo verjetno povečalo za 35 odstotkov. Da bi lahko nahranili naraščajoče prebivalstvo, se bo proizvodnja kmetijskih pridelkov morala podvojiti. Za kmetijstvo uporabljamo več kot 38 odstotkov ne zaledenelih površin. Porazdelitev porabe kalorij svetovnih pridelkov: 55 odstotkov za ljudi, 36 odstotkov za živino, 9 odstotkov za biogoriva in industrijo. Pri tem 25 odstotkov kalorij svetovne hrane izgubimo oziroma zavržemo. Zato ni nujno, da potrebujemo VEČ. Misliti moramo na prioritete.

Kmetijstvo sprošča več toplogrednih plinov kot promet. Čiščenje habitatov za kmetijske površine zmanjšuje biodiverzitetu. Blaginja narekuje več mesa.

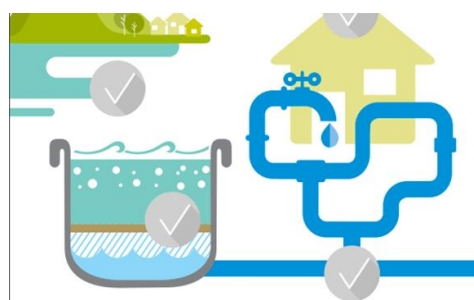
Kaj lahko storimo in pri tem ohranimo okolje? Prenehamo sekati drevesa; pridelamo več na sedanjih kmetijskih površinah; učinkoviteje izkoristimo vodne vire; spremenimo naše prehranske navade; zmanjšamo odpadke.

SVETOVNA NAPOVED ZAPOSLOVANJA

Mednarodna organizacija dela je ocenila, kako so različni sektorji svetovnega gospodarstva rasli in se skrčili med leti 2010-2013 in koliko naj bi se povečali ali skrčili med leti 2014-2019.

Sektor za kmetijstvo in gozdarstvo predstavlja še vedno največji del svetovnega trga in bo še naprej izgubljal delovna mesta v tem obdobju.

PRAKTIČNI VODIČ

Načrt zagotavljanja varnosti pitne vode (angl. Water Safety Plan) se uvaja v vseh regijah sveta. Številne države so Načrt vključile v politike in zakonodajo za pitno vodo. Svetovna zdravstvena organizacija je izdelala dokument »Praktični vodič za uvedbo Načrtov zagotavljanja varnosti pitne vode«, ki vsebuje napotke vključno s primeri, nasveti, orodji in študijami primerov.

http://www.who.int/water_sanitation_health/dwq/auditing-water-safety-plans/en/